

Robia nás duchovia času neslobodnými?

Emil Páleš

Posledná námietka, ktorú by čitateľ mohol vzniesť – a vieme, že niektorí ju budú vznášať veľmi ostro – je táto: Nie je táto filozofia o duchoch času fatalistická? Keď v budúcnosti príde znova samaelské obdobie – budeme sa musieť opäť zabíjať? Alebo bude v rafaelskom období všetko prekvitať samo od seba? A nie je táto filozofia o duchoch miesta rasistická? Existujú nadradené rasy, ktoré sú pod vplyvom “dobrej” planéty a “zlé” rasy ovplyvňované “zlými” planétami? Sú alebo boli Mongoli “zlá” rasa, pretože sú spojení s Marsom? Čitateľ by teda mohol vzniesť hneď dve závažné obvinenia: z fatalizmu a z rasizmu.

Niet najmenšieho dôvodu, vážení čitateľa, takto uvažovať! V Sophii 5, 1995 v cykle “Svetlo na astrológiu” sme už na všetky tieto otázky jasne odpovedali. V skutočnosti nejestvujú “dobré” a “zlé” planéty, ale všetky planéty sú rovnako nevyhnutne potrebné, aby boli na oblohe, a aby v ľudskej duši boli všetky archetypy duševných síl, ak máme dostať celého človeka. Lebo predstavte si, že by ste z oblohy zvesili povedzme Mars, pretože sa vám nepáči. Akých by ste dostali ľudí? Veľmi prejemných, citlivých, neagresívnych – ale bez vôle, pasívnych, dostali by ste krivých ľudí. Alebo keby ste zvesili, dajme tomu Saturn. Dostali by ste povrchných, pôžitkárskejších, zmyselných ľudí, ktorí by v ničom nevedeli ísť do hĺbky, v ničom vytrvať, nič by si nedokázali odrieknuť.

Každá planéta má svojho archanjela a svojho arcidémona. Každá je vo svojej rýdzej podobe krásna, každá je prototypom nejakej cnosti. Ale každá vrhá aj tieň. Každá má aj svoju padlú podobu. Tou sú neresti, ktoré sú krivými obrazmi tých istých cností. Aj Mars má svoju ušľachtilú podobu: je to energia, vôľa, pracovitosť.

V cykle “Svetlo na astrológiu” sme uviedli príklad, pozorovanie skupiny desiatich ľudí v čase, keď sa nebeský Mars dostal do konjunkcie s ich duševným (radixovým) Marsom: jeden z nich sa pobil v krčme, štyria mali škriepku v rodine alebo v zamestnaní, jeden nemal škriepku, ale dostal srdcovú príhodu, jeden vyhral športovú súťaž a jeden bol doma a intenzívne, húževnato pracoval. Tá istá konštelácia pôsobí na každého len podľa jeho povahy; ako to nezabudol pripomenúť vo svojom spise ani opäť Trithemius: *“Povaha ľudí sa mení s časom, a nižšie telá sa premieňajú pod vplyvom vyšších. Mysel človeka je vskutku slobodná, a nepodlieha vplyvu hviezd, pokiaľ nepošpiní svoju náklonnosť prílišným lpením na tom, s čím má do činenia vo vzťahu s telom. Lebo anjeli, ktorí pohybujú sférami, neničia ani nerozvracajú nič, čo samo zo svojej prirodzenosti nie je tak utvárané.”* 32

Hviezdy nemôžu primäť človeka k ničomu inému, než k tomu, čo v ňom samotnom už je. Ak sa v samaelskom období prejavuje taká vysoká agresia, chorobnosť atď., nespôsobuje ju archanjel Samael, pretože on je len strážcom marsickej karmy ľudstva; on musí pootvoriť stavidlá centrály agresívnych a deštruktívnych emocionálnych potenciálov človečenstva, ktoré sa nahromadili za predchádzajúcich 2000 rokov. Tak, ako ľudský organizmus musí zvoliť na povrchu tela nejaké miesto, kde bude vred, a kadiaľ sa dostanú z tela všetky v krvi kolujúce jedy von, tak aj v časovom organizme ľudstva musí byť miesto, aby sa aura ľudstva mohla vyčistiť od skrytých duševných jedov.

Časy musia byť rozdelené. Nemôže byť naraz čas práce a čas zábavy; nemôže byť súčasne čas zbrani a čas múz. Nemôže sa všetka karma realizovať naraz, lebo na to nie je príležitosť. Aj človek, ak chce konať racionálne, si rozdeľuje čas, aby sa sústredil podľa možnosti vždy na jednu vec. Tak aj nebeská múdrosť rozdeľuje časy.

Veď predsa keď sa niekto narodí na mieste, kde sú veľké ložiská železa, a iný na mieste, kde je cín, a ďalší blízko strieborných dolov – nebudú nariekať, že sú “predurčení” duchom miesta, ale budú sa špecializovať na prácu s tým, čo na danom mieste je, aby to priviedli k dokonalosti, a aby tým nakoniec mohli navzájom obohatiť jeden druhého. Sú národy, ktoré žijú v oblasti, kde je veľa železnej rudy; záleží len od nich, či budú kovať meče alebo pluhy. Presne tak aj národy, ktoré majú to šťastie, že dostali veľa duševného železa, sami zodpovedajú za to, či ho používajú na dobré alebo na zlé.

Duch miesta a duch času nepredurčujú dobro a zlo človeka, ale dávajú materiál, s ktorým treba pracovať. Múdry pracuje s tým, čo je; a nebude sediac na obrovských meďených doloch, ktoré by mohol premeniť na bohatstvo svojho národa, nariekať, že chce pracovať so striebrom, ako jeho susedia.

Práve tak ani duchovia času človeka nepredurčujú, len dávajú to, s čím treba v tom čase pracovať. Rafael, Uriel, Michael a Gabriel sa striedajú napr. aj ako duchovia ročných období. Na jar vidno vždy pravidelne sedliakov ako vychádzajú do polí, orú, sejú. Znamená to snáď, že Rafael “predurčuje” sedliaka, aby išiel na jar siat? Michael “predurčuje” vinára na jeseň robiť víno? Len hlupák by chcel v lete siat a v zime žať úrodu. Poľnohospodár sa necíti “osudovo predurčený” ročným obdobím, ale využíva ročné obdobie na to, aby sa venoval tomu, na čo je ten čas najvhodnejší. Vie, čo treba kedy urobiť, aby sa tomu najviac darilo. Jeho múdrosť a sloboda je práve v tom, že je s týmito skrytými časovými rytmiami v prírode dôverne oboznámený, a podľa toho koná.

Preto ľudia, ktorí by chceli zakázať hovoriť o ročných obdobiach a denných dobách, a nabádali by roľníka, aby sa cítil “slobodný” a sial v zime, záhradníka, aby vysádzal stromy v lete a polieval v poludňajšej horúčave, by museli mať veľmi podivné a zlomyseľné zmýšľanie. **Sloboda človeka nie je v tom, že si robí “čo chce”, ale vždy len v tom, že zušľachtí to, čo mu je dané.**

Pokiaľ človek nenachádza v sebe túto silu k vnútornému zušľachteniu, skutočne nie je slobodný, ale je otrokom astrálnych síl. Je ilúziou nahovárať si, že sme “slobodní”, keď sme otrokmi vášni a keď dejiny tak jasne svedčia o tom, že sme to doteraz – ľudstvo ako celok – nezvládli.

Naostatok si treba uvedomiť ešte to, že nie ľudský duch je podmienený miestom a časom svojho narodenia, ale miesto a čas jeho narodenia sú podmienené ním: **človek sa rodí na nejakom mieste a do určitej doby, lebo potrebuje pracovať s určitými silami, aby urobil sám seba celistvejším.** Volí si ich on sám.